

Rebecca Bach-Lauritsens tale ved manuskriptskolen for børnefiktions sommerarrangement

Taler

Rebecca Bach-Lauritsen
Forfatter og radiovært

Dato

19. juni 2025

1

HVOR SKRIVER JEG FRA, NÅR JEG SKRIVER TIL BØRN?

Jeg starter et helt forkert sted.

5

Et sted I ikke har bedt om.

Det vil jeg gerne beklage – men det kan ikke være anderledes.

10

Jeg starter med denne lille lysegule bog af den norske forfatter Stig Sæterbakken.

Jeg har vidst i noget tid at jeg skulle holde tale i dag, og jeg har vidst at den skulle handle om det at skrive til børn, sådan som jeg oplever det.

15

Jeg fandt hurtigt ud af at jeg ville formulere talen som et spørgsmål.

Jeg har kaldt den: Hvor skriver jeg fra, når jeg skriver til børn?

20

Jeg fandt ud af at jeg ville formulere talen som et spørgsmål, fordi det måske er det allervigtigste jeg kan sige om hvor jeg skriver fra, når jeg skriver til børn:

Jeg skriver fra et sted med flere spørgsmål end svar.

25

Titlen: Hvor skriver jeg fra, når jeg skriver til børn, er direkte inspireret af Stig Sæterbakkens bog. Det er en bog der taler stærkt til mig i forhold til det at være

et skrivende menneske, og det er derfor jeg ikke kommer udenom den i dag, og
30 derfor I heller ikke kommer udenom den.

Bogen hedder: *Der, hvor jeg tænker, er der altid mørkt.*

Så kan man spørge sig selv, om det betyder, at der skal være mørkt, for at han
35 kan tænke, eller nærmere om det altid BLIVER mørkt, der hvor han tænker –
om tankerne skaber mørket, eller om mørket skaber tankerne.

Jeg læser et lille stykke for jer:

40 “*Der er noget uendeligt trist ved alle børn, uanset hvor glade og lykkelige de er.
En sorg på forhånd, hvis det går an at bruge sådan et udtryk? Hvor skulle den
ellers komme fra, hvis ikke fra alt det, som venter dem? Det at have været barn er
vores store sorg i livet. Vi går jo rundt og bærer på et dødt barn, helt indtil vi dør*”
(s. 45).

45 Undskyld.

Men også tak til Stig Sæterbakken for at skrive, hvad han ser, når han ser et barn.

50 Jeg ser noget andet.

Stig Sæterbakken skrev ikke til børn.

Det gør jeg.

55 For at skrive til børn må jeg omskrive udsagnet fra Stig Sæterbakken:

Det barn vi bærer i os hele livet er et levende barn.

60 Når jeg skriver for børn, tager jeg de spørgsmål jeg stillede som barn alvorligt.

Hvor skriver jeg fra, når jeg skriver til børn?

65 *Jeg skriver fra barnet til barnet.*

70 Mørket er ikke til at komme udenom, hvis du vil skrive.

Mørket er så fyldt med spørgsmål.

Mørket er på den måde et oplagt sted at gå hen.

75

Fantasien vågner, når mørket falder på.

Leonard Cohen er blevet citeret titusind gange for tit for den fine iagttagelse i sangen Anthem

80

At der er en sprække, en sprække i alting – og at det er gennem den lyset kommer ind

Som forfatter kommer du ind det samme sted som lyset

85

Du finder a crack

En sprække

90 En revne

Som forfatter er du måske ligefrem lyset der falder ind gennem den sprække

Måske er du et lys der gør det muligt for dem der er i mørket at se

95

Måske er du et lys der gør det muligt for andre at se dem der er i mørket

Mange børn er bange for mørket

100 Når du skriver for børn, må du være modig

Du må gå forrest ind i mørket

Du må rapportere inde fra mørket

105

I min bog *Det meget meget MEGET farlige monster* bliver drengen spist af det blå monster. Vi følger med ind i gabet og på næste opslag er alt sort. På næste opslag igen er alt stadig sort men vi hører drengen: der må være en kontakt et
110 sted. Og på næste opslag, ganske rigtigt, en kontakt. KLIK! Og nede i monstrets mave viser sig en hyggelig stue.

Hvor skriver jeg fra, når jeg skriver til børn?

115 *Jeg skriver fra mørket.*

Jeg skriver med lys.

120 For at kunne fortælle om at skrive for børn må jeg også fortælle om indgroede hår.

Det er ikke en køn ting og ikke en lækker ting, men det findes.

125 Indgroede hår kaldes også fullikullitter som jo lidt lyder som noget der kunne være i familie med nisser eller hobbitter, men vi skal et andet sted hen, jeg læser fra Helsams hjemmeside:

130 *Der findes to typer indgroet hår, begge kan være irriterende og smertefulde. Den ene slags er hår som er vokset ud af hårsækken for derefter at gro ind i den omkringliggende hud. Den anden type indgroet hår kan ikke bryde gennem huden og krøller sig derfor sammen under huden.*

135 *Et indgroet hår ses ofte som en rød knop på huden. Den røde knop gør ofte ondt og kan nogle gange være fyldt med pus – ligesom en bum.*

140 *Et indgroet hår kan også vokse indad, hvorefter betændelse kan opstå i hårsækken og huden omkring. Generelt har personer med krøllet hår en større risiko for at få indgroede hår – det gælder både kvinder og mænd.*

Måske kan man sige at krøllede hjerner tilsvarende har større risiko for at få det vi i dag kan kalde for fantasi-fullikullitis, hvor fantasien ikke kan komme ud men vokser under overfladen, snor sig rundt om sig selv eller vokser baglæns indad i stedet for og der derfor opstår en form for betændelse i fantasien der
150 måske kan ligne løgn, vrede eller bekymring.

Når jeg skriver til børn, er jeg ikke bange for de indgroede hår selvom de kan virke ulækre.

155 Når jeg skriver til børn, er det min opgave at tage fat – uden handsker, om fullikullitten og selvom jeg får pus og betændelse på fingrene, rulle den ud.

Hele vejen.

160 Fantasi, der ikke får plads, er et indgroet hår, der ligger og snor sig rundt om sig selv under huden.

At skrive er at lade det lille hår vokse ud til et fuldskæg, en hanekam, en manke.

165 *Hvor skriver jeg fra, når jeg skriver til børn?*

Jeg skriver fra et sted lige under huden.

170

Jeg læser i øjeblikket Sidse Laugesen.

Hun oversætter blandt andet kinesiske digte til dansk.

175 I en årrække har hun også selv skrevet digte på kinesisk og fået dem udgivet med stor succes i Kina.

Nu har hun oversat sine egne kinesiske digte til dansk.

180 Sikke en omvej, kunne man tænke.

Hvorfor ikke bare skrive dem på dansk fra start?

185 Fordi det kan hun ikke.

Hun siger: kan ikke digte på umærkeligt sprog.

Jeg synes det giver så god mening.

190

Sproget bliver nødt til at være mærkeligt, mærkbart.

Hvis sproget er umærkeligt, bliver det man skriver bla bla.

195 Sproget har godt af ikke at blive taget for gode varer,

Ikke blive brugt som anvist.

Man må opdage og opfinde sproget igen og igen.

200

Et lille bitte hul i en sætning.

Et ord, der spænder ben for det næste, så sætningen falder, så lang som den er.

205 En ordstilling der vender sætningen og din verden på hovedet.

Tænk på sproget som en cola!

Du vil ikke have en doven cola.

210

Du vil have en kold og sprinklende frisk cola med bittesmå intakte bobler der holder en fest i toppen af glasset.

Det er også sådan en cola du har lyst til at servere for andre.

215

Børn for eksempel.

Ikke servere doven cola.

220 Ikke servere dovent sprog.

Hvor skriver jeg fra, når jeg skriver til børn?

225

Jeg skriver fra sproget.

230 Jeg er draget af grænseland og overgange, det sted, hvor noget holder op med at være det, det var, hvor nogen holder op med at være dem, de var.

Hvor skriver jeg fra, når jeg skriver til børn?

235

Jeg skriver fra grænsen.

240 Når jeg skriver til børn, tænker jeg ikke på børn,

Jeg tænker på at skrive så sandt som muligt, så ikke-spekulativt, så ikke-kalkuleret som muligt.

245 Jeg tænker på at skrive noget, der ikke skylder nogen noget.

Jeg tænker på, at det er det bedste, jeg kan give til børn.

Noget frit.

250

Hvor skriver jeg fra, når jeg skriver til børn?

Jeg skriver fra friheden.

255

Kilde

Manuskript modtaget fra taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

260

Tags

Festtale

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/rebecca-bach-lauritsens-tale-ved-manuskriptsdelen-for-bornefiktionssommerarrangement>

265

270

275

280

285

290

295

300